

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОДІЛЬСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ

Факультет

(назва факультету)

Кафедра

Обліку і оподаткування

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор коледжу

(Тріпак М.М.)

« _____ » 20 _____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація праці бухгалтера та аудитора

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь	«Бакалавр»
освітньо-професійна програма	«Облік і оподаткування»
шифр і назва галузі знань	07 «Управління і адміністрування»
шифр і назва спеціальності	071 «Облік і оподаткування»
назва спеціалізації	
мова викладання	Українська

м. Кам'янець-Подільський

2019 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Подільським спеціальним навчально-реабілітаційним соціально-економічним коледжем

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Слободян В. Д., кандидат економічних наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри Обліку і оподаткування, що відповідає за забезпечення освітньої програми

Протокол від « 28 » серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри Слободян В.Д. (Коржунко О.Н.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 28 » 08 20 19 року

Схвалено Науково-методичною комісією Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1

Голова Гуменюк І.Л. (Гуменюк І.Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 29 » серпня 20 19 року

Схвалено Вченою радою Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «30» серпня 2019 року № 1

Голова Тріпак М.М. (Тріпак М.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« » 20 року

Програму перевірено

Завідувач навчально-методичного відділу

Гарбарець І.А. (Гарбарець І.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 28 » серпня 20 19 року

1. Мета навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: оволодіння студентами професійними знаннями, спрямованими на вдосконалення господарського механізму поліпшення управління підприємством, раціональну організацію бухгалтерського обліку та аудиту, оперативного економічного контролю, вивчення теорії та практики організації бухгалтерського обліку на підприємствах підприємницької діяльності (сфері виробництва, сфері надання послуг (комерційній), грошовій (кредитній) в умовах різних форм власності та масштабів господарювання.

1.1. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку та оподаткування, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04. Здатність працювати автономно. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.
	СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпритації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають управлінські рішення. СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

1.1. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПР18. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві. ПР29. Визначити галузеві особливості методології бухгалтерського обліку, організувати його ведення та складання фінансової звітності на підприємствах різних видів діяльності, бюджетних і банківських установ.
--------------------------------------	---

2.Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

1.1. Кількість кредитів – 4

1.2. Загальна кількість годин – 120

1.3. Кількість модулів – 1

1.4. Кількість змістових модулів – 2

1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) –

2. Характеристика навчальної дисципліни:

2.1. Форма навчання – очна (денна).

2.2. Статус навчальної дисципліни (нормативна/навчальна дисципліна самостійного вибору) – дисципліна самостійного вибору

2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – Вступ до спеціальності, Теорія бухгалтерського обліку, Облік фінансовий, управлінський), Облік і звітність в оподаткуванні, Звітність підприємств, Облік в бюджетних установах, Облік зовнішньоекономічної діяльності, Облік в галузях економіки; ЗК08, ЗК11

1.2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль, тема та її короткий зміст	Шифри компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Шифри програмних результатів навчання здобувача вищої освіти
Змістовий модуль 1 Загальноекономічні основи організації бухгалтерського обліку		
Тема 1. Загальні теоретичні основи, принципи та інструментарій організації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством <i>1.1. Основи організації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством.</i> Системний підхід до організації облікового процесу. Структурніскладові системи бухгалтерського обліку. Еволюція організації облікової системи. Теорія організації. Організаційний цикл. Концептуальна модель функції обліку. Основні завдання сучасної системи обліку. Дихотомія поняття організація бухгалтерського обліку. <i>1.2. Принципи організації бухгалтерського обліку на підприємстві.</i> Принципи організації облікових структур. Принципи реалізації (побудови) облікового процесу. Принципи цілеполягання в організації облікового процесу. Принципи організації контрольного процесу.	СК03, СК06	ПР 02

<p><i>1.3. Предмет курсу та об'єкти організації облікового процесу.</i> Місце функції обліку в процесі управління. Завдання сучасної системи обліку. Зв'язок видів обліку. Складові предмета організації бухгалтерського обліку. Суб'єкт та об'єкти організації облікового процесу.</p> <p><i>1.4. Інструментарій організації бухгалтерського обліку.</i> Поняття інструментарію організації. Загальнонаукові методи в організації облікового процесу. Спеціальні методи організації бухгалтерського обліку</p> <p><i>1.5. Зв'язок з суміжними дисциплінами.</i> Місце організації обліку в системі економічних наук. Зв'язок об'єктів організації облікового процесу з методами наукового пізнання, які базуються на інших дисциплінах з підготовки фахівців економічного профілю</p>		
<p>Тема 2. Організація облікового процесу та його нормативно-правового забезпечення</p> <p><i>2.1. Загальна побудова та зміст облікового процесу.</i> Співвідношення видів обліку з управлінською ієрархією. Схеми формування інформації за видами обліку для організації управління. Структурна побудова облікового процесу. Складові організації обліку в розрізі об'єктів організації.</p> <p><i>2.2. Основні етапи організації бухгалтерського обліку.</i> Особливості застосування проектного підходу до організації облікового процесу. Структура проекту організації бухгалтерського обліку. Формування технічного завдання щодо організації бухгалтерського обліку. Моделі життєвого циклу проекту організації обліку. Основні етапи організації бухгалтерського обліку.</p> <p><i>2.3. Нормативно-правове забезпечення облікового процесу.</i> Ієрархія нормативного регулювання обліку в Україні. Органи та рівні регламентування параметрів організації бухгалтерського обліку. Поняття організаційного та нормативно-правового забезпечення облікового процесу. Етапи розроблення організаційного забезпечення бухгалтерського обліку. Організаційні регламенти. Класифікація організаційних регламентів. Організація фахової бібліотеки нормативно-правових актів з регулювання бухгалтерського обліку.</p> <p><i>2.4. Облікова політика підприємства.</i> Поняття облікової політики. Фактори вибору облікової політики підприємства. Основні елементи облікової політики. Розпорядчі документи підприємства щодо регламентування облікової політики. Облікова політика за міжнародними стандартами фінансової звітності. Зміни облікової політики та облікових оцінок. Налаштування облікової політики в рамках комп'ютерних облікових систем (на прикладі 1С Бухгалтерія).</p> <p><i>2.5. Процесно-орієнтовані моделі обліку.</i></p>	СК03	ПР02

<p>Поняття процесу та процесного підходу до організації управління підприємством. Концептуальна схема управління процесом. Структура процесно орієнтованої облікової системи. REA-модель облікових даних.</p>		
<p>Тема 3. Основи організації управлінського обліку та узагальнення даних для складання звітності й забезпечення контрольноаналітичного процесу</p> <p><i>3.1. Організація управлінського обліку та узагальнення даних для цілей управління.</i></p> <p>Принципи та вимоги до організації управлінського обліку в системі контролінгу. Розвиток концепції управлінського обліку. Інтеграція системи управління обліку та планування. Розроблення політики управлінського обліку. Етапи організації управлінського обліку. Порівняльна характеристика підходів до організації обліку. Особливості автоматизації управлінського обліку. Методичні підходи до побудови плану рахунків управлінського обліку. Організація обліку за центрами відповідальності.</p> <p><i>3.2. Бухгалтерський контроль.</i></p> <p>Особливості та принципи реалізації функції контролю на підприємстві. Вимоги до організації контрольного та аналітичного процесу на підприємстві. Взаємозв'язок етапів контролю та об'єктів організації. Структура системи внутрішнього контролю. Етапи організації системи внутрішнього контролю.</p> <p><i>3.3. Організація процесу бюджетування.</i></p> <p>Референта структура зведеного бюджету підприємства. Зв'язок системи бюджетів із фінансовою структурою та елементами системи управлінського обліку. Взаємодія обліку та бюджетного управління. Класифікація підходів до розроблення бюджетів. Методи бюджетування. Система контролю за формуванням і використанням зведеного бюджету.</p> <p><i>3.4. Організація стратегічного обліку та процесу моніторингу.</i></p> <p>Поняття стратегічного обліку та відмінні особливості його організації. Схема процесу моніторингу. Етапи організації процесу моніторингу.</p> <p><i>3.5. Формування та опрацювання фінансової, управлінської та податкової звітності підприємства.</i></p> <p>Принципи підготовки фінансової звітності. Нормативне регулювання складання та подання звітності. Порядок підписання бухгалтерських звітів. Виправлення помилок у звітності. Організація складання та надання фінансової звітності (за видами звітів). Організація складання консолідованої звітності. Організація складання та подання статистичної звітності. Організація узагальнення даних для управлінської звітності. Інтегрована звітність. Організація аналізу релевантної інформації в процесі прийняття операційних управлінських рішень.</p>	<p>СК06</p>	<p>ПР02</p>

<p>Тема 4. Організація первинної облікової інформації, облікових номенклатур та документообігу</p> <p><i>4.1. Формування системи документування господарських операцій.</i> Облікові номенклатури та носії облікової інформації. Зв'язок дерева цілей підприємства з декомпозицією облікових номенклатур. Особливості формування облікових номенклатур первинного, поточного та підсумкового обліку. Класифікація документів та облікових реєстрів. Способи виправлення помилок у документах та облікових реєстрах. Етапи розробки форм документів.</p> <p><i>4.2. Поняття документообігу, його планування та аналіз.</i> Стадії документообігу. Етапи створення системи управління документообігом. Регламентація документообігу згідно до Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Графіки документообігу. Інструментарій планування та аналізу документообігу. Обліково-інформаційні моделі підприємства.</p> <p><i>4.3. Організація бухгалтерського діловодства</i> Порядок організації роботи з документами. Поняття номенклатури справ. Структура номенклатури справ структурного підрозділу. Організація збереження документів. Експертиза цінності документів. Організація роботи архіву. Розроблення інструкції з діловодства на підприємстві.</p> <p><i>4.4. Електронний документообіг.</i> Порівняльна характеристика форм організації документообігу. Система збереження електронних документів. Архітектура моделі системи управління документообігом. Комп'ютерні засоби автоматизації документообігу. Модель системи даних для електронного документообігу. Організація електронного адміністрування ПДВ. Характеристика сучасних систем електронного документообігу та розрахунок вартості й постановка технічного завдання на їх упровадження.</p> <p><i>4.5. Система захисту облікової інформації</i> Поняття інформаційної безпеки підприємства. Надійність облікової інформації як передумова досягнення бажаного рівня економічної безпеки та зменшення ризиків у діяльності підприємства. Законодавчі вимоги до організації захисту персональних даних. Особливості захисту облікової інформації. Загрози при формуванні облікових даних. Регламентація забезпечення безпеки бухгалтерської інформації. Методи і способи захисту інформації__</p>	<p>СК03, СК06</p>	<p>ПР18</p>
<p>Змістовий модуль 2 Організація роботи виконавців та обліку на окремих ділянках</p>		

<p>Тема 5. Організація роботи виконавців облікового процесу та формування облікових підрозділів</p> <p><i>5.1. Формування і функціонування облікових підрозділів.</i> Наукова організація праці бухгалтерів. Принципи розподілу праці та форми організації облікових структур. Зв'язок фінансової структури, організаційних регламентів та графіків роботи виконавців облікового процесу. Склад і послідовність етапів проектування функціональної моделі бухгалтерської служби. Матриця розподілу облікових функцій між підрозділами бухгалтерії. Аутсорсінгова схема організації обліку. Методика розроблення положення про бухгалтерію. Контроль строків виконання облікових робіт.</p> <p><i>5.2. Організація роботи виконавців облікового процесу.</i> Основні принципи організації праці виконавців облікового процесу. Класифікація витрат робочого часу працівника бухгалтерії. Визначення штатної чисельності працівників бухгалтерії. Формування кваліфікаційних характеристик та посад робітників бухгалтерії. Розроблення посадових інструкцій виконавців облікового процесу. Самоорганізація працівників бухгалтерії.</p> <p><i>5.3. Юридична відповідальність облікового персоналу.</i> Види відповідальності бухгалтера. Співвіднесення відповідальності бухгалтера та форми організації бухгалтерського обліку. Посадові обов'язки, права та відповідальність головного бухгалтера. Порядок притягнення бухгалтера до відповідальності. Особливості звільнення бухгалтера та головного бухгалтера. Порядок передачі справ новому бухгалтеру. Матеріальна відповідальність бухгалтера. Визначення розміру матеріальної відповідальності. Адміністративна відповідальність бухгалтера. Розміри санкцій.</p>	<p>СК03, СК06</p>	<p>ПР18, ПР29</p>
<p>Тема 6. Особливості організації обліку активів, капіталу та зобов'язань</p> <p><i>6.1. Організація обліку необоротних активів підприємства.</i> Основи організації обліку довгострокових активів підприємства. Організація обліку надходження, руху та вибуття необоротних активів. Формування номенклатур обліку основних засобів та нематеріальних активів. Вибір методу амортизації. Регламентація переоцінки необоротних активів. Організація документального оформлення операцій з обліку основних засобів. Організація контролю за рухом, використанням та збереженням необоротних активів. Визначення критеріїв віднесення активів до основних засобів. Організація обліку витрат на ремонт та поліпшення основних засобів. Адаптація облікової політики до вимог Податкового кодексу України. Зміна строків використання основних засобів.</p>	<p>СК03, СК06</p>	<p>ПР18, ПР29</p>

<p><i>6.2. Організація обліку оборотних активів підприємства</i> Принципи та специфіка організації обліку оборотних активів підприємства. Запаси в обліковій політиці підприємства. Організація обліку надходження, зберігання та вибуття запасів. Організація складського обліку. Організація обліку та контролю руху та використання запасів у виробництві. Організація обліку дебіторської заборгованості. Обґрунтування розміру резерву сумнівних боргів. Вибір методи вибуття запасів. Виробничі аспекти облікової політики. Організація роботи каси та обліку операцій на рахунках у банках. Обґрунтування вибору методи калькулювання собівартості. Визначення бази розподілу загальноновиробничих витрат. Регламентация обліку транспортно-заготівельних витрат. Витрати на відрядження в обліковій політиці.</p> <p><i>6.3. Організація обліку капіталу підприємства.</i> Поняття та особливості облікового відображення капіталу підприємства. Класифікація власного капіталу. Формування облікових номенклатур власного капіталу підприємства. Організація обліку формування та змін зареєстрованого капіталу підприємства. Регламентация операцій з капіталом підприємства.</p> <p><i>6.4. Організація обліку зобов'язань підприємства.</i> Визнання, оцінювання та класифікація зобов'язань. Облікові номенклатури довгострокових та поточних зобов'язань. Організація обліку заробітної плати та її оплати. Порядок постанови на облік та зняття з обліку в органах Пенсійного фонду України. Організація документування операцій з обліку працівників та робочого часу.</p>		
<p>Тема 7. Організаційні засади обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства</p> <p><i>7.1. Організаційні засади обліку витрат підприємства.</i> Загальні підходи до організації обліку та контролю витрат. Класифікація витрат в управлінському обліку та методи дослідження їх поведінки. Класифікація рахунків обліку витрат. Етапи організації обліку витрат на виробництво. Організація документообігу. Характеристика та послідовність упровадження системи управління витратами: обліково-аналітичні аспекти. Організаційне регламентування калькулювання собівартості продукції. Організація виробництва. Процесно-орієнтовані моделі калькулювання собівартості.</p> <p><i>7.2. Організаційні засади обліку доходів підприємства.</i> Визнання, класифікація та оцінювання доходів. Принципи організації узагальнення інформації про доходи підприємства. Організаційні особливості обліку доходу від реалізації продукції, робіт і послуг. Організація обліку доходів від фінансової та інвестиційної діяльності. Поняття сукупного доходу</p>	СК03, СК06	ПР18, ПР29

<p>та організація обліку його формування. Формування робочого плану рахунків для обліку доходів з урахуванням фінансової структури підприємства.</p> <p><i>7.3. Організаційні засади обліку фінансових результатів діяльності підприємства.</i></p> <p>Принципи організації обліку фінансових результатів в розрізі видів діяльності підприємства. Етапи організації обліку фінансових результатів.</p> <p>Організація відображення в обліку та розподілу прибутку підприємства.</p>		
<p>Тема 8. Організація забезпечення ефективного функціонування системи бухгалтерського обліку та її розвитку</p> <p><i>8.1. Організація забезпечення облікового процесу.</i></p> <p>Організація інформаційного забезпечення облікового процесу. Коучинг та соціальне забезпечення облікового процесу. Управління розвитком облікового персоналу. Організація ергономічного та технічного забезпечення бухгалтерського обліку. Організація робочих місць бухгалтерів.</p> <p><i>8.2. Оцінювання якості організації бухгалтерського обліку.</i></p> <p>Сутність поняття «якість облікового процесу». Рівня та складові елементи оцінювання якості облікового процесу. Оцінювання якості облікового процесу. Визначення об'єктів для оцінювання якості бухгалтерського обліку. Класифікація показників оцінювання якості бухгалтерського обліку. Організація контролю за якістю облікового процесу.</p> <p><i>8.3. Забезпечення ефективного функціонування та розвитку бухгалтерського обліку.</i></p> <p>Організація планування розвитку облікового процесу. Завершення проекту організації бухгалтерського обліку. Структура річного плану вдосконалення бухгалтерського обліку. Визначення ефективності заходів щодо вдосконалення облікового процесу. Якісні та економічні показники ефективності облікового процесу. Методичні підходи до оцінювання ефективності організації бухгалтерського обліку.</p>	<p>СК03, СК06</p>	<p>ПР18, ПР29</p>

1.3. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

1.3.1. Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	усього	л	пр	сем	ла б	сам. в.		
Змістовий модуль 1 Загальноекономічні основи організації	60	12	2	6	-	40		

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	усього	л	пр	сем	ла б	сам. в.	
бухгалтерського обліку							
Тема 1. Загальні теоретичні основи, принципи та інструментарій організації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством	15	2	-	2	-	11	
Тема 2. Організація облікового процесу та його нормативно-правового забезпечення	15	2	-	2	-	11	
Тема 3. Основи організації управлінського обліку та узагальнення даних для складання звітності й забезпечення контрольноаналітичного процесу	15	4	-	2	-	9	
Тема 4. Організація первинної облікової інформації, облікових номенклатур та документообігу	15	4	2	-	-	9	
Змістовий модуль 2. Організація роботи виконавців та обліку на окремих ділянках	60	13	8	-	-	35	
Тема 5. Організація роботи виконавців облікового процесу та формування облікових підрозділів	15	4	2	4	-	9	
Тема 6. Особливості організації обліку активів, капіталу та зобов'язань	15	4	2	-	-	9	
Тема 7. Організаційні засади обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства	15	3	4	-	-	8	
Тема 8. Організація забезпечення ефективного функціонування системи бухгалтерського обліку та її розвитку	15	2	-	-	-	9	
РАЗОМ	120	25	10	10	-	75	

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Загальні теоретичні основи, принципи та інструментарій організації бухгалтерського обліку в системі	<i>1.1. Основи організації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством.</i> Системний підхід до організації облікового процесу. Структурні складові системи бухгалтерського обліку. Еволюція організації облікової системи. Теорія організації. Організаційний цикл. Концептуальна модель функції обліку. Основні завдання сучасної системи обліку. Дихотомія поняття організація бухгалтерського обліку.	2

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	управління підприємством	<p><i>1.2. Принципи організації бухгалтерського обліку на підприємстві.</i> Принципи організації облікових структур. Принципи реалізації (побудови) облікового процесу. Принципи цілеполягання в організації облікового процесу. Принципи організації контрольного процесу.</p> <p><i>1.3. Предмет курсу та об'єкти організації облікового процесу.</i> Місце функції обліку в процесі управління. Завдання сучасної системи обліку. Зв'язок видів обліку. Складові предмети організації бухгалтерського обліку. Суб'єкт та об'єкти організації облікового процесу.</p> <p><i>1.4. Інструментарій організації бухгалтерського обліку.</i> Поняття інструментарію організації. Загальнонаукові методи в організації облікового процесу. Спеціальні методи організації бухгалтерського обліку</p> <p><i>1.5. Зв'язок з суміжними дисциплінами.</i> Місце організації обліку в системі економічних наук. Зв'язок об'єктів організації облікового процесу з методами наукового пізнання, які базуються на інших дисциплінах з підготовки фахівців економічного профілю.</p>	
2	Тема 2. Організація облікового процесу та його нормативно-правового забезпечення	<p><i>2.1. Загальна побудова та зміст облікового процесу.</i> Співвідношення видів обліку з управлінською ієрархією. Схеми формування інформації за видами обліку для організації управління. Структурна побудова облікового процесу. Складові організації обліку в розрізі об'єктів організації.</p> <p><i>2.2. Основні етапи організації бухгалтерського обліку.</i> Особливості застосування проектного підходу до організації облікового процесу. Структура проекту організації бухгалтерського обліку. Формування технічного завдання щодо організації бухгалтерського обліку. Моделі життєвого циклу проекту організації обліку. Основні етапи організації бухгалтерського обліку.</p> <p><i>2.3. Нормативно-правове забезпечення облікового процесу.</i></p>	2

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		<p>Ієрархія нормативного регулювання обліку в Україні. Органи та рівні регламентування параметрів організації бухгалтерського обліку. Поняття організаційного та нормативно-правового забезпечення облікового процесу. Етапи розроблення організаційного забезпечення бухгалтерського обліку. Організаційні регламенти. Класифікація організаційних регламентів. Організація фахової бібліотеки нормативно-правових актів з регулювання бухгалтерського обліку.</p> <p><i>2.4. Облікова політика підприємства.</i> Поняття облікової політики. Фактори вибору облікової політики підприємства. Основні елементи облікової політики. Розпорядчі документи підприємства щодо регламентування облікової політики. Облікова політика за міжнародними стандартами фінансової звітності. Зміни облікової політики та облікових оцінок. Налаштування облікової політики в рамках комп'ютерних облікових систем (на прикладі 1С Бухгалтерія).</p> <p><i>2.5. Процесно-орієнтовані моделі обліку.</i> Поняття процесу та процесного підходу до організації управління підприємством. Концептуальна схема управління процесом. Структура процесно орієнтованої облікової системи. REA-модель облікових даних.</p>	
3	<p>Тема 3. Основи організації управлінського обліку та узагальнення даних для складання звітності й забезпечення контрольної аналітичного процесу</p>	<p><i>3.1. Організація управлінського обліку та узагальнення даних для цілей управління.</i> Принципи та вимоги до організації управлінського обліку в системі контролінгу. Розвиток концепції управлінського обліку. Інтеграція системи управління обліку та планування. Розроблення політики управлінського обліку. Етапи організації управлінського обліку. Порівняльна характеристика підходів до організації обліку. Особливості автоматизації управлінського обліку. Методичні підходи до побудови плану рахунків управлінського обліку. Організація обліку за центрами відповідальності.</p> <p><i>3.2. Бухгалтерський контроль.</i></p>	2

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		<p>Особливості та принципи реалізації функції контролю на підприємстві.</p> <p>Вимоги до організації контрольного та аналітичного процесу на підприємстві.</p> <p>Взаємозв'язок етапів контролю та об'єктів організації. Структура системи внутрішнього контролю. Етапи організації системи внутрішнього контролю.</p> <p><i>3.3. Організація процесу бюджетування.</i></p> <p>Референта структура зведеного бюджету підприємства. Зв'язок системи бюджетів із фінансовою структурою та елементами системи управлінського обліку. Взаємодія обліку та бюджетного управління. Класифікація підходів до розроблення бюджетів. Методи бюджетування. Система контролю за формуванням і використанням зведеного бюджету.</p> <p><i>3.4. Організація стратегічного обліку та процесу моніторингу.</i></p> <p>Поняття стратегічного обліку та відмінні особливості його організації. Схема процесу моніторингу. Етапи організації процесу моніторингу.</p> <p><i>3.5. Формування та опрацювання фінансової, управлінської та податкової звітності підприємства.</i></p> <p>Принципи підготовки фінансової звітності. Нормативне регулювання складання та подання звітності. Порядок підписання бухгалтерських звітів. виправлення помилок у звітності. Організація складання та надання фінансової звітності (за видами звітів). Організація складання консолідованої звітності. Організація складання та подання статистичної звітності. Організація узагальнення даних для управлінської звітності. Інтегрована звітність. Організація аналізу релевантної інформації в процесі прийняття операційних управлінських рішень</p>	2
4	<p>Тема 4. Організація первинної облікової інформації, облікових</p>	<p><i>4.1. Формування системи документування господарських операцій.</i></p> <p>Облікові номенклатури та носії облікової інформації. Зв'язок дерева цілей підприємства з декомпозицією облікових номенклатур. Особливості формування облікових</p>	2

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	номенклатур та документообігу	<p>номенклатур первинного, поточного та підсумкового обліку. Класифікація документів та облікових реєстрів. Способи виправлення помилок у документах та облікових реєстрах. Етапи розробки форм документів.</p> <p><i>4.2. Поняття документообігу, його планування та аналіз.</i></p> <p>Стадії документообігу. Етапи створення системи управління документообігом. Регламентація документообігу згідно до Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Графіки документообігу. Інструментарій планування та аналізу документообігу.</p> <p>Обліково-інформаційні моделі підприємства.</p> <p><i>4.3. Організація бухгалтерського діловодства</i></p> <p>Порядок організації роботи з документами. Поняття номенклатури справ. Структура номенклатури справ структурного підрозділу. Організація збереження документів. Експертиза цінності документів. Організація роботи архіву. Розроблення інструкції з діловодства на підприємстві.</p> <p><i>4.4. Електронний документообіг.</i></p> <p>Порівняльна характеристика форм організації документообігу. Система збереження електронних документів. Архітектура моделі системи управління документообігом. Комп'ютерні засоби автоматизації документообігу. Модель системи даних для електронного документообігу. Організація електронного адміністрування ПДВ. Характеристика сучасних систем електронного документообігу та розрахунок вартості й постановка технічного завдання на їх запровадження.</p> <p><i>4.5. Система захисту облікової інформації</i></p> <p>Поняття інформаційної безпеки підприємства. Надійність облікової інформації як передумова досягнення бажаного рівня економічної безпеки та зменшення ризиків у діяльності підприємства. Законодавчі вимоги до організації захисту персональних даних. Особливості захисту облікової інформації. Загрози при формуванні облікових даних. Регламентація забезпечення</p>	2

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		<p>безпеки бухгалтерської інформації. Методи і способи захисту інформації.</p> <p><i>5.1. Формування і функціонування облікових підрозділів.</i> Наукова організація праці бухгалтерів. Принципи розподілу праці та форми організації облікових структур. Зв'язок фінансової структури, організаційних регламентів та графіків роботи виконавців облікового процесу. Склад і послідовність етапів проектування функціональної моделі бухгалтерської служби. Матриця розподілу облікових функцій між підрозділами бухгалтерії. Аутсорсінгова схема організації обліку. Методика розроблення положення про бухгалтерію. Контроль строків виконання облікових робіт.</p>	
5.	<p>Тема 5. Організація роботи виконавців облікового процесу та формування облікових підрозділів</p>	<p><i>5.2. Організація роботи виконавців облікового процесу.</i> Основні принципи організації праці виконавців облікового процесу. Класифікація витрат робочого часу працівника бухгалтерії. Визначення штатної чисельності працівників бухгалтерії. Формування кваліфікаційних характеристик та посад робітників бухгалтерії. Розроблення посадових інструкцій виконавців облікового процесу. Самоорганізація працівників бухгалтерії.</p> <p><i>5.3. Юридична відповідальність облікового персоналу.</i> Види відповідальності бухгалтера. Співвіднесення відповідальності бухгалтера та форми організації бухгалтерського обліку. Посадові обов'язки, права та відповідальність головного бухгалтера. Порядок притягнення бухгалтера до відповідальності. Особливості звільнення бухгалтера та головного бухгалтера. Порядок передачі справ новому бухгалтеру. Матеріальна відповідальність бухгалтера. Визначення розміру матеріальної відповідальності. Адміністративна відповідальність бухгалтера. Розміри санкцій.</p>	2
6.	<p>Тема 6. Особливості організації</p>	<p><i>6.1. Організація обліку необоротних активів підприємства.</i></p>	2

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	обліку активів, капіталу та зобов'язань	<p>Основи організації обліку довгострокових активів підприємства. Організація обліку надходження, руху та вибуття необоротних активів. Формування номенклатур обліку основних засобів та нематеріальних активів. Вибір методу амортизації. Регламентація переоцінки необоротних активів.</p> <p>Організація документального оформлення операцій з обліку основних засобів.</p> <p>Організація контролю за рухом, використанням та збереженням необоротних активів. Визначення критеріїв віднесення активів до основних засобів. Організація обліку витрат на ремонт та поліпшення основних засобів. Адаптація облікової політики до вимог Податкового кодексу України.</p> <p>Зміна строків використання основних засобів.</p> <p><i>6.2. Організація обліку оборотних активів підприємства</i></p> <p>Принципи та специфіка організації обліку оборотних активів підприємства. Запаси в обліковій політиці підприємства. Організація обліку надходження, зберігання та вибуття запасів.</p> <p>Організація складського обліку. Організація обліку та контролю руху та використання запасів у виробництві. Організація обліку дебіторської заборгованості. Обґрунтування розміру резерву сумнівних боргів. Вибір методи вибуття запасів. Виробничі аспекти облікової політики. Організація роботи каси та обліку операцій на рахунках у банках. Обґрунтування вибору методи калькулювання собівартості. Визначення бази розподілу загальноновиробничих витрат.</p> <p>Регламентація обліку транспортно-заготівельних витрат. Витрати на відрядження в обліковій політиці.</p> <p><i>6.3. Організація обліку капіталу підприємства.</i></p> <p>Поняття та особливості облікового відображення капіталу підприємства. Класифікація власного капіталу. Формування облікових номенклатур власного капіталу підприємства. Організація обліку формування та змін зареєстрованого капіталу підприємства. Регламентація операцій з капіталом підприємства.</p>	2

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
8.	Тема 8. Організація забезпечення ефективного функціонування системи бухгалтерського обліку та її розвитку	<p><i>8.1. Організація забезпечення облікового процесу.</i> Організація інформаційного забезпечення облікового процесу. Коучинг та соціальне забезпечення облікового процесу. Управління розвитком облікового персоналу. Організація ергономічного та технічного забезпечення бухгалтерського обліку. Організація робочих місць бухгалтерів.</p> <p><i>8.2. Оцінювання якості організації бухгалтерського обліку.</i> Сутність поняття «якість облікового процесу». Рівня та складові елементи оцінювання якості облікового процесу. Оцінювання якості облікового процесу. Визначення об'єктів для оцінювання якості бухгалтерського обліку. Класифікація показників оцінювання якості бухгалтерського обліку. Організація контролю за якістю облікового процесу.</p> <p><i>8.3. Забезпечення ефективного функціонування та розвитку бухгалтерського обліку.</i> Організація планування розвитку облікового процесу. Завершення проекту організації бухгалтерського обліку. Структура річного плану вдосконалення бухгалтерського обліку. Визначення ефективності заходів щодо вдосконалення облікового процесу. Якісні та економічні показники ефективності облікового процесу. Методичні підходи до оцінювання ефективності організації бухгалтерського обліку.</p>	2
Всього			25

3) Темати та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Сутність облікової політики та її складові	Облікова політика як інструмент управління підприємством. Визначення та семантика поняття «облікова політика». Суб'єкти, об'єкти та елементи облікової політики підприємства. Принципи, методи та процедури облікової політики. Рівні регулювання облікової політики	2
2	Тема 2. Порядок та етапи формування облікової	Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Форми ведення бухгалтерського обліку. Форми організації обліку. Формування робочого плану рахунків. Графік та схеми документообороту. Ведення	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	політики підприємства	обліку філіями, представництвами та іншими відокремленими підрозділами.	
3	Тема3. Організаційно-технічні аспекти формування облікової політики	Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Форми ведення бухгалтерського обліку. Форми організації обліку. Формування робочого плану рахунків. Графік та схеми документообороту. Ведення обліку філіями, представництвами та іншими відокремленими підрозділами.	2
4	Тема 9. Облікова політика як інструмент фінансової звітності	Особливості складання балансу та звіту про рух грошових коштів. Розкриття інформації в примітках до фінансової звітності. Виправлення помилок та внесення змін до фінансової звітності. Вплив елементів облікової політики на показники фінансової звітності підприємства	2 2
Всього			10

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема4. Формування облікової політики стосовно необоротних активів	Формування облікової політики щодо нематеріальних активів. Формування облікової політики щодо основних засобів та інших необоротних активів. Порівняльна характеристика різних методів нарахування амортизації основних засобів. Витрати на ремонт та інші поліпшення.	2
2	Тема5. Формування облікової політики стосовно запасів та дебіторської заборгованості	Класифікація запасів. Оцінка запасів на дату балансу. Порівняльна характеристика методів оцінки запасів при їх вибутті. Особливості обліку ТЗВ. Сумнівна та безнадійна дебіторська заборгованість. Методи обчислення резерву сумнівних боргів.	2
3	Тема6. Формування облікової політики стосовно витрат	Організація управлінського обліку на підприємстві. Особливості розподілу постійних та змінних загальновиробничих витрат. База розподілу. Перелік статей витрат. Особливості визначення собівартості.	2
4	Тема7. Формування облікової	Порядок та критерії визнання доходів підприємства. Особливості визнання доходу	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	політики стосовно доходів, резервів та забезпечень	від надання послуг. Види забезпечень та порядок їх формування.	
5	Тема8. Формування облікової політики щодо інших об'єктів обліку	Формування облікової політики щодо операцій з власним капіталом. Переоцінка фінансових активів. Операції з пов'язаними сторонами. Суттєва інформація. Поріг суттєвості.	2
Всього			10

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1		Не передбачено	
2			
Всього			

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		Не передбачено	
Всього			

1.3.2. ЗАОЧНА

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.		

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*

3. Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		Не передбачено	

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
Всього			

4.Теми та короткий зміст практичних занять

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		Не передбачено	
Всього			

5.Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з.п.	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		Не передбачено	
Всього			

6.Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема3. Організаційно-технічні аспекти формування облікової політики	Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Форми ведення бухгалтерського обліку. Форми організації обліку. Формування робочого плану рахунків. Графік та схеми документообороту. Ведення обліку філіями, представництвами та іншими відокремленими підрозділами.	6
2	Тема8. Формування облікової політики щодо інших об'єктів обліку	Формування облікової політики щодо операцій з власним капіталом. Переоцінка фінансових активів. Операції з пов'язаними сторонами. Суттєва інформація. Поріг суттєвості.	6
3	Тема 9. Облікова політика як інструмент фінансової звітності	Особливості складання балансу та звіту про рух грошових коштів. Розкриття інформації в примітках до фінансової звітності. Виправлення помилок та внесення змін до фінансової звітності. Вплив елементів облікової політики на показники фінансової звітності підприємства	6
Всього			12

3. Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Форми та методи викладання, навчання: студентоцентрований, проблемно-орієнтований, професійноорієнтований, комунікативний, міждисциплінарний підходи до навчання.

Викладання проводиться у вигляді лекцій, практичних занять, семінарів, роботи в малих групах, проведення індивідуальних занять, ділових ігор, консультацій з викладачами, самонавчання в системі Moodle.

4.2. Форми та методи поточного контролю: тестування, вибіркоче усне опитування перед початком занять, перевірка домашнього завдання, письмове опитування (розв'язування індивідуальних завдань), письмова контрольна робота

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: Залік

4.4 Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи.

• 6. Розподіл балів, які отримують студенти

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Коледжу), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Коледжу	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)		
60-64	E (достатньо)	Задовільно	Не зараховано
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення нормативних і вибіркових дисциплін:

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку/іспиту (для денної форми навчання):

Залік: (2 змістових модулі)

Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2								Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік
40 %			60 %								100
T1	T2	T3	T.4	T5	T6	T7					
				T8	T						

6.2.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку/ екзамену (для заочної форми навчання):

Залік:

Змістовий модуль								Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1 Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою;

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-

7.4. бальною системою.

7.5. Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.6. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку / Ф. Ф. Бутинець, О. В. Олійник. – Житомир : ЖІТІ, 2001. – 576 с.
2. Иванова Т. Ю. Теория организации / Т. Ю. Иванова. – СПб.: Питер, 2004. – 269 с.
3. Ивахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навч. посіб. / С. В. Ивахненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 349 с.
4. Пилипенко А. А. Організація обліку і контролю: навч. посіб. / А. А. Пилипенко, В. І. Отенко. – Харків : Вид. ХДЕУ, 2002. – 288 с.

5. Пилипенко А. А. Організація обліку і контролю: підручник /А. А. Пилипенко, В. І. Отенко. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 402 с.
6. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К. : КНЕУ, 2004. – 412 с.

8.2. Додаткова

7. Бухгалтерський уче: учеб. пособ. / под общ. ред. канд. экон. наук, доцента Тютюнника П. С. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2008. – 504 с.
8. Голов С. Ф. Управлінський облік / С. Ф. Голов. – К. : Лібра, 2010. – 704 с.
9. Кундря-Висоцька О.П. Організація обліку : навч. посіб. / О. П. Кундря-Висоцька. – К. : Алерта, 2007. – 223 с.
10. Кужельний М. В. Організація обліку : підручник / М. В. Кужельний, С. О. Левицька. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
11. Немировский И. Б. Бюджетирование. От стратегии до бюджета – пошаговое руководство / И. Б. Немировский, И. А. Старожукова. – М. : ООО "И.Д. Вильямс", 2008. – 512 с.
12. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. / за ред. В. С. Леня. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 696 с.
13. Островерха Р. Е. Організація обліку : навч. посіб. / Р. Е. Островерха. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 408 с.
14. Пилипенко А. А. Менеджмент : навч. посіб. / А. А. Пилипенко, С. М. Пилипенко, В. І. Отенко. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2002. – 208 с.
15. Райченко А. В. Прикладная организация / А. В. Райченко. – СПб. : Питер, 2003. – 304 с.
16. Свірко С. В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: навч. посіб. / С. В. Свірко – К. : КНЕУ, 2004. – 380 с.
17. Слиньков Д. Управленческий учет: постановка и применение / Д. Слиньков. – СПб. : Питер, 2010. – 304 с.
18. Сльозко Т. Організація обліку / Т. Сльозко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
19. Теория организации: учебник для вузов / Г. Р. Латфулин, А. В. Райченко. – СПб. : Питер, 2003. – 400 с.
20. Тютюнник П. С. Финансовая отчетность по национальным и международным стандартам : конспект лекций для студентов специальности 8.03050901 всех форм обучения / П. С. Тютюнник. – Х. : Изд. ХНЭУ им. С. Кузнеця, 2014. – 96 с.
21. Хруцкий В. Е. Фннутрифирменное бюджетирование: настольная книга по постановке финансового планирования / В. Е. Хруцкий, В. В. Гамаюнов. – М. : Финансы и статистика, 2006. – 464 с.
22. Чацкіс Ю.Д. Організація бухгалтерського обліку / Ю. Д. Чацкіс, Е. С. Гейер, О. А. Наумчук, І. О. Власова. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 564 с.

8.3. Інформаційні ресурси

23. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

24. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/nk>.

25. Інформаційний портал з економіки та фінансів України. – Режим доступу : <http://www.finexpert.ru>